

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **A. K.**, zast. Mgr. Martinem Františkem Durajem, advokátem se sídlem Vranovská 1169/108, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2023, č. j. x, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 8. 2024, č. j. 34 Ad 1/2024-54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Martinu Františku Durajovi, advokátovi se sídlem Vranovská 1169/108, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši **3 900 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 3. 10. 2023, č. j. x, žalovaná zamítla žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu, neboť podle posudkového hodnocení klesla její pracovní schopnost pouze o 30 %. Námitky žalobkyně proti tomuto rozhodnutí zamítla žalovaná výše nadepsaným rozhodnutím a rozhodnutí ze dne 3. 10. 2023 potvrdila, jelikož žalobkyni též neshledala invalidní. Lékařka žalované ve shodě s posudkovým závěrem v prvostupňovém rozhodnutí určila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti chronický polytopní vertebrogenní algický syndrom (bolest v různých částech páteře) s poruchou statodynamiky páteře a iritací do pravé hýždě. Pro tíži onemocnění lékařka žalované zvolila míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici, tj. 20 %, kterou pro další onemocnění a charakter povolání žalobkyně (prodavačka) navýšila o 10 %, tedy na celkových 30 %.

[2] Žalobkyní podanou žalobu zamítl krajský soud nyní napadeným rozsudkem. Nechal vypracovat posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, ze kterého vyplynulo, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně

s největším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je postižení páteře. Pro toto postižení se podle vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), stanoví míra poklesu pracovní schopnosti 10-20 %. Posudková komise zvolila 20 % s ohledem na další zdravotní postižení žalobkyně (posudkově významným shledala pouze postižení levého ramene), které navýšila o dalších 10 % pro pracovní zařazení žalobkyně, které je ztíženo při manuální práci. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti tedy činí 30 %.

[3] Krajský soud považoval posudek posudkové komise ministerstva za úplný, souladný s požadavky vyhlášky, vypracovaný komisí v řádném složení včetně lékaře s odborností v oboru ortopedie a zohledňující všechny relevantní lékařské zprávy. Závěry posudkové komise se shodují se závěry dříve vypracovaných posudků a posudek reflektuje posudkové hledisko stanovené pro zvolenou kategorii postižení (funkční postižení páteře a z toho vyplývající omezení celkové výkonnosti a pohyblivosti a dopad na schopnost vykonávat denní aktivity). K námitkám žalobkyně krajský soud uvedl, že nelze hodnotit posudkově hodnocení vypracovaná v řízení o odnětí invalidity, obtížná sociální situace žalobkyně není rozhodným kritériem při posuzování nároku na invalidní důchod a posouzení zdravotního stavu pro účely invalidity je v kompetenci posudkových lékařů, nikoliv jiných, dle kterých by žalobkyni invalidita měla být uznána. Všichni posudkoví lékaři se shodli, že pokles pracovní schopnosti žalobkyně nedosahuje ani při zohlednění maximálního možného navýšení invalidizující úrovně.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Požadovala napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatelka namítla, že skutkový stav není řádně a dostatečně zjištěný a posudek posudkové komise ministerstva je neúplný ve vztahu k podkladům i k hodnocení zdravotního postižení stěžovatelky. V tom spatřovala jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., což odůvodnila třemi okruhy.

[6] Zaprvé, dle stěžovatelky byl její zdravotní stav podhodnocen. MUDr. P. v lékařské zprávě ze dne 18. 1. 2023 označil degenerativní nález na rameni za omezující v pracovní schopnosti až o 50 %, avšak posudková komise ministerstva jej posoudila jen jako středně těžké omezení hybnosti jednoho nebo dvou kloubů se stanovenou mírou poklesu pracovní schopnosti 15 až 25 %. Dle stěžovatelky by měla být přehodnocena rozhodující příčina jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Není ani přezkoumatelně vysvětleno, proč se nejedná o ztuhnutí ramene s mírou poklesu pracovní schopnosti 25 až 35 %. Pracovní omezení přitom stěžovatelka vnímá stejné, vylučující ji z pracovní činnosti prodavačky. Navíc, tvrzení posudkové komise ministerstva, že hybnost ramenních kloubů je bez omezení, je v rozporu s tvrzením „*Flexe do 155 st aktivně, ale pasivně lze do plné hybnosti*“.

pokračování

[7] Zadruhé, dle stěžovatelky byly zohledněny nepravdivé skutečnosti. Není pravda, že brigádně pracovala tři roky a netoleruje rehabilitace pro subjektivně udávané potíže. Stěžovatelka pracovala tři dny a zrušila pouze poslední rehabilitaci z důvodu momentální nevolnosti. Posudek posudkové komise ministerstva dále na str. 5 uvádí, že stěžovatelka přichází na ortopedické vyšetření bez opory, avšak stěžovatelka přišla s francouzskou holí, jak je patrné ze str. 3 posudku. Stěžovatelka uvedené považuje za bagatelizaci svého zdravotního stavu.

[8] Za třetí, posudková komise ministerstva materiálně nezhodnotila všechny lékařské zprávy, ačkoliv z nich formálně vychází. Konkrétně na str. 5 posudku není zohledněno, že stěžovatelka prodělala onemocnění COVID-19 a na to navazující onemocnění plicních chlamydií, dále opakované uroinfekty (infekce močových cest). V ostatních posudcích byla tato vedlejší onemocnění vždy zohledněna. Stěžovatelka dále nesouhlasila s tím, jak krajský soud vypořádal nesoulad posudku posudkové komise ministerstva s lékařskými zprávami MUDr. S. Krajský soud svůj závěr náležitě nevysvětlil.

[9] Žalovaná ve svém vyjádření navrhla kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou, jelikož není naplněn žádný důvod přijatelnosti dle § 104a s. ř. s. K námitkám stěžovatelky toliko uvedla, že ztuhnutí ramene nebylo prokázáno.

[10] Stěžovatelka zareagovala na vyjádření žalované replikou s tím, že její kasační stížnost je přijatelná z důvodu zásadního pochybení v napadeném rozsudku, které se promítlo do jejího hmotněprávního postavení. Tímto pochybením je nedostatečné zjištění skutkového stavu v důsledku zohlednění nepravdivých skutečností a nezohlednění všech relevantních lékařských zpráv, což mělo za následek podhodnocení zdravotního stavu stěžovatelky.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[12] Nejvyšší správní soud se dále zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.). K obsahu neurčitého pojmu přesah vlastních zájmů stěžovatelky kasační soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém se nepřijatelností podrobně zabýval.

[13] Stěžovatelka považovala kasační stížnost za přijatelnou z důvodu zásadního pochybení v napadeném rozsudku, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatelky. Nejvyšší správní soud ovšem takové zásadní pochybení neshledal. Kasační stížnost se ani nedotýká právních otázek, které dosud nebyly judikaturou tohoto soudu řešeny nebo jsou řešeny rozdílně, a není dána potřeba učinit judikatorní odklon. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[14] Předně Nejvyšší správní soud neshledal namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající dle stěžovatelky v tom, že krajský soud náležitě nevysvětlil svůj závěr ve vztahu k námitce nesouladu posudku posudkové komise ministerstva se zprávami neuroložky MUDr. S. Z bodů 42. a 43. napadeného rozsudku je zřejmé, že krajský soud sice přisvědčil stěžovateli, že nález MUDr. S. není v posudku přesně citován, neshledal však důvod pro neakceptaci posudkového závěru. Posudková komise totiž ve shodě s MUDr. S. shledala omezení dynamiky páteře stěžovatelky vlivem blokád a svalových dysbalancí. Není-li však dán funkčně významný neurologický nález, nelze zdravotní postižení stěžovatelky v souladu s kritérii danými právní úpravou považovat za středně těžké. Dle kasačního soudu tedy krajský soud svůj závěr dostatečně a srozumitelně vysvětlil a napadený rozsudek celkově odpovídá požadavkům na přezkoumatelné soudní rozhodnutí formulovaným v judikatuře tohoto soudu (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS).

[15] Ve vztahu k dalším kasačním námitkám Nejvyšší správní soud připomíná, že posouzení zdravotního stavu, potažmo invalidity, je otázkou odbornou, medicínskou, k níž soud nemá potřebné odborné znalosti; soud proto musí vycházet z odborných závěrů a nemůže si učinit o této otázce posudek sám (viz např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, či ze dne 13. 12. 2018, č. j. 5 Ads 202/2016-29, odst. [19]). Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zřizuje jako své orgány posudkové komise.

[16] Posudek posudkové komise ministerstva v projednávané věci splňuje veškeré na něj kladené náležitosti (k požadavkům viz rozsudky NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20, odst. [15], a č. j. 5 Ads 202/2016-29, odst. [22]). Posudková komise jednoznačně a přesvědčivě určila za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti (§ 2 odst. 3 vyhlášky) bolesti páteře, což se shoduje s posudkovým hodnocením v obou stupních řízení před žalovanou. Nejvyššímu správnímu soudu nepřisluší hodnotit, zda by rozhodující příčinou mělo být jiné onemocnění (omezení pohybu v ramenním kloubu), jak namítá stěžovatelka. Kasační soud k tomu dodává, že posudek posudkové komise ministerstva není ve vztahu k omezení hybnosti ramene rozporný, ale jednoznačně uvádí, že pasivní hybnost ramene není omezena, aktivně pro subjektivně vnímanou bolest ano. Je z něj také zjevné, že ztuhnutí ramene nebylo prokázáno, když jeho hybnost není omezená. Lze dodat, že právě pro postižení levého ramene zvolila posudková komise vyšší míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky, kterou pro pracovní zařazení ještě zvýšila.

[17] Nedostatečnost posudku posudkové komise ministerstva nezpůsobují ani dílčí nedostatky namítané stěžovatelkou (tvrzený nepřesný údaj o délce pracovněprávního vztahu, účast na rehabilitacích a příchod na vyšetření posudkové komise ministerstva s oporou). Ani jeden z těchto namítaných nedostatků není natolik významný, aby zpochybnil celkový závěr posudkové komise vycházející z obsáhlé zdravotnické dokumentace a vlastního vyšetření stěžovatelky mj. ortopedem. Posudková komise žádnou ze stěžovatelkou sporovaných skutečností nezdůrazňovala pro účely svých závěrů.

pokračování

[18] Neúplnost posudku posudkové komise ministerstva nezpůsobuje ani namítané nezohlednění prodělání onemocnění COVID-19 a uroinfekt. Tato onemocnění toliko zmiňovala lékařská zpráva endokrinoložky MUDr. Š. ze dne 29. 8. 2023, ze které posudková komise vycházela stejně jako lékaři zpracovávající posudky vydané v řízení před žalovanou, a ani ti uvedená onemocnění nepovažovali za posudkově významná.

[19] Nejvyšší správní soud tedy shledal, že zdravotní stav stěžovatelky byl hodnocen dostatečně a posudek posudkové komise ministerstva obsahuje rovněž hodnocení charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky, včetně jeho podřazení podle druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce, a současně odůvodňuje stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci rozpětí stanoveného v příloze k vyhlášce, včetně jeho navýšení podle § 3 vyhlášky (srov. rozsudek NSS č. j. 1 Ads 67/2023-26, odst. [19]).

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, Nejvyšší správní soud ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[21] Při odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost jde o zjednodušený meritorní přezkum napadeného rozhodnutí krajského soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, odst. [52] a [53]), u něhož je třeba o náhradě nákladů řízení rozhodnout podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v posuzované věci úspěch neměla, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že bylo rozhodováno ve věci důchodového pojištění, podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení ani žalovaná.

[22] Jelikož byla stěžovatelka v řízení před kasačním soudem zastoupena ustanoveným zástupcem, platí podle § 35 odst. 10 s. ř. s. odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Ustanovený zástupce vyčíslil dva úkony právní služby, a to za kasační stížnost a poradu se stěžovatelkou v délce jedné hodiny a patnácti minut, jež je v případě ustanovení zástupce soudem součástí přípravy a převzetí zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění do 31. 12. 2024]. Nejvyšší správní soud mu dále přiznal úkon za sepsanou repliku, která kvalifikovaně reagovala na vyjádření žalovaného. Podle citované vyhlášky činí odměna za tři úkony právní služby 3 000 Kč (§ 7 bod 3., § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky]. K úkonům právní služby je třeba připočíst 3 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Náhrada není zvýšena o daň z přidané hodnoty, neboť zástupce sdělil, že není plátcem této daně. Za řízení o kasační stížnosti tak odměna činí dohromady 3 900 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu